YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTIN MÄÄRÄYS

13 päivänä tammikuuta 2009 *

Yhdistetyissä asioissa C-512/07 P(R) ja C-15/08 P(R),

joissa on kyse yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 57 artiklan toisen kohdan nojalla tehdyistä kahdesta valituksesta, jotka rekisteröitiin yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamossa 22.11.2007 ja 16.1.2008,

Achille Occhetto, kotipaikka Rooma (Italia), edustajinaan avvocato P. De Caterini ja avvocato F. Paola, prosessiosoite Luxemburgissa,

ja

Euroopan parlamentti, asiamiehinään H. Krück, N. Lorenz ja L. Visaggio,

valittajina,

ja joissa valittajien vastapuolina ja muina osapuolina ovat

Beniamino Donnici, kotipaikka Castrolibero (Italia), edustajinaan avvocato M. Sanino, avvocato G. M. Roberti, avvocato I. Perego ja avvocato P. Salvatore,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

Italian tasavalta, asiamiehenään I. M. Braguglia, avustajanaan avvocato dello Stato P. Gentili,

väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI,

kuultuaan julkisasiamies M. Poiares Maduroa,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Achille Occhetto ja Euroopan parlamentti vaativat valituksillaan yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen välitoimista päättäneen tuomarin asiassa T-215/07 R, Donnici vastaan parlamentti, 15.11.2007 antaman määräyksen (Kok., s. II-4673; jäljempänä riidanalainen määräys), jossa määrättiin Beniamino Donnicin valtakirjan tarkastuksesta 24.5.2007 tehdyn Euroopan parlamentin päätöksen (2007/2121(REG), jäljempänä riidanalainen päätös) täytäntöönpanon lykkäämisestä.

2 Koska edellä mainitut valitukset liittyvät toisiinsa, ne yhdistetään työjärjestyksen 43 artiklan mukaisesti nyt kyseessä olevan määräyksen antamista varten.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Vuoden 1976 säädös

3 Edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömillä vaaleilla annetun säädöksen, joka on 20.9.1976 tehdyn päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom (EYVL L 278, s. 1) liitteenä, sellaisena kuin kyseinen säädös on muutettuna ja uudelleen numeroituna 25.6.2002 ja 23.9.2002 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2002/772/EY, Euratom (EYVL L 283, s. 1; jäljempänä vuoden 1976 säädös), 6–8 ja 12 artiklassa sekä 13 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”6 artikla

1. Euroopan parlamentin jäsenet äänestävät yksilöllisesti ja henkilökohtaisesti. Heitä eivät sido mitkään ohjeet eikä heidän edustajan toimensa ole sidottu toimintaohjeisiin.

2. Euroopan parlamentin jäsenet nauttivat niitä erioikeuksia ja vapauksia, joita heihin sovelletaan Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista 8 päivänä huhtikuuta 1965 tehdyn pöytäkirjan nojalla.

7 artikla

1. Euroopan parlamentin jäsenen tehtävä on ristiriidassa seuraavien tehtävien kanssa:

– jäsenvaltion hallituksen jäsen

– Euroopan yhteisöjen komission jäsen

– Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari, julkisasiamies tai kirjaaja

– Euroopan keskuspankin johtokunnan jäsen

– Euroopan yhteisöjen tilintarkastustuomioistuimen jäsen

– Euroopan yhteisöjen oikeusasiamies

– Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön talous- ja sosiaalikomitean jäsen

– yhteisön varojen tai pysyvän ja välittömän hallinnollisen tehtävän hoitamiseksi Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimusten nojalla tai soveltamiseksi perustettujen komiteoiden tai toimielinten jäsenet

– Euroopan investointipankin hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tai Euroopan investointipankin palveluksessa oleva

– Euroopan yhteisöjen toimielimen tai sellaiseen sidoksissa olevan erityiselimen tai Euroopan keskuspankin palveluksessa oleva virkamies tai toimihenkilö.

2. Vuoden 2004 Euroopan parlamentin vaaleista alkaen Euroopan parlamentin jäsenyys on yhteensopimaton kansallisen kansanedustuslaitoksen jäsenyyden kanssa.

Tästä säännöstä poiketen ja rajoittamatta 3 kohdan säännösten soveltamista:

– Irlannin kansallisen kansanedustuslaitoksen jäsenet, jotka valitaan Irlannin kansanedustuslaitoksen vaalien jälkeen pidetyissä vaaleissa Euroopan parlamenttiin, voivat samanaikaisesti olla jäseninä kummassakin niihin Irlannin kansallisen kansanedustuslaitoksen vaaleihin saakka, joiden toimitusajankohtana tämän kohdan ensimmäinen alakohta on voimassa,

– Yhdistyneen kuningaskunnan kansallisen kansanedustuslaitoksen jäsenet, jotka ovat myös Euroopan parlamentin jäseniä vuonna 2004 järjestettäviä Euroopan

parlamentin vaaleja edeltävänä viisivuotiskautena, voivat samanaikaisesti olla jäseninä kummassakin niihin vuonna 2009 järjestettäviin Euroopan parlamentin vaaleihin saakka, joiden toimitusajankohtana tämän kohdan ensimmäinen alakohta on voimassa.

– –

8 artikla

Jollei tämän säädöksen säännöksistä muuta johdu, vaalit toimitetaan kussakin jäsenvaltiossa kansallisten säännösten mukaan.

Näissä kansallisissa säännöksissä voidaan ottaa huomioon jäsenvaltioiden erityistilanteet, mutta ne eivät saa yleisesti vaikuttaa vaalitavan suhteellisuuteen.

– –

12 artikla

Euroopan parlamentti tarkastaa Euroopan parlamentin jäsenten valtuudet. Tätä varten se merkitsee tiedoksi jäsenvaltioiden virallisesti julkistamat tulokset ja ratkaisee tämän säädöksen määräyksistä mahdollisesti johtuvat erimielisyydet lukuun ottamatta niitä kansallisia määräyksiä, joihin säädöksessä viitataan.

13 artikla

– –

3. Jos Euroopan parlamentin jäsenen toimikausi päättyy jäsenvaltion lainsäädännön perusteella, noudatetaan toimikauden päättymisessä mainitun lainsäädännön säännöksiä. Toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ilmoittavat siitä Euroopan parlamentille.”

Euroopan parlamentin työjärjestys

4 Euroopan parlamentin työjärjestyksen 3 artiklassa ja 4 artiklan 3 ja 9 kohdassa määrätään seuraavaa:

”*3 artikla*

Valtakirjojen tarkastus

1. Euroopan parlamentin vaalien jälkeen puhemies pyytää jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia ilmoittamaan parlamentille viipymättä jäseniksi valittujen nimet, jotta kaikki jäsenet voivat ryhtyä hoitamaan edustajantointaan ensimmäisen vaalien jälkeisen istunnon alusta alkaen.

Samalla puhemies kiinnittää mainittujen viranomaisten huomiota [vuoden 1976 säädöksen] asiaa koskeviin säännöksiin ja pyytää näitä ryhtymään tarvittaviin toimiin, jotta vältetään yhteensopimattomuudet Euroopan parlamentin jäsenen tehtävän kanssa.

2. Kunkin jäsenen, jonka valituksi tulemisesta on ilmoitettu parlamentille, on ennen kuin hän ryhtyy hoitamaan edustajantointaan tehtävä kirjallinen ilmoitus siitä, ettei hänellä ole [vuoden 1976 säädöksen] 7 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja, Euroopan parlamentin jäsenen tehtävän kanssa yhteensopimattomia tehtäviä. Yleisten vaalien jälkeen tämä ilmoitus on tehtävä mahdollisuuksien mukaan viimeistään kuusi päivää ennen parlamentin järjestäytymisistuntoa. Niin kauan kuin jäsenen valtakirjaa ei ole tarkastettu tai sitä koskevaa muistutusta ratkaistu, jäsen osallistuu parlamentin ja sen elinten istuntoihin ja hänellä on kaikki jäsenelle kuuluvat oikeudet edellyttäen, että hän on ensin allekirjoittanut edellä mainitun kirjallisen ilmoituksen.

Jos yleisesti käytettävissä olevien lähteiden avulla todennettavien tietojen perusteella ilmenee, että jäsenellä on jokin [vuoden 1976 säädöksen] 7 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu, Euroopan parlamentin jäsenen tehtävän kanssa yhteensopimaton tehtävä, parlamentti toteaa puhemiehen antaman ilmoituksen perusteella edustajantoimen vapautuneen.

3. Parlamentti tarkastaa viipymättä asiasta vastaavan valiokunnan mietinnön perusteella valtakirjat ja tekee ratkaisunsa kunkin vastavalitun jäsenen valtuutuksien pätevyydestä sekä mahdollisista [vuoden 1976 säädöksen] määräysten mukaisesti esitetyistä muistutuksista, ei kuitenkaan sellaisista muistutuksista, jotka perustuvat kansallisiin vaalilakeihin.

4. Asiasta vastaavan valiokunnan mietintö perustuu kunkin jäsenvaltion antamaan viralliseen ilmoitukseen vaalien kokonaistuloksista, jossa täsmennetään valituksi tulleet ehdokkaat ja heidän mahdolliset varajäsenensä vaalien tulokseen perustuvassa järjestyksessä.

Jäsenen valtakirja voidaan julistaa päteväksi vasta sen jälkeen, kun jäsen on tehnyt tästä artiklasta sekä tämän työjärjestyksen liitteestä I johtuvat kirjalliset ilmoitukset.

Parlamentti voi asiasta vastaavan valiokunnan mietinnön perusteella koska tahansa ilmaista kantansa jäsenen valtuutuksien pätevyyteen liittyvään mahdolliseen muistutukseen.

5. Jos jäsenen nimitys tapahtuu samalta listalta valitun jäsenen toimesta luopumisen vuoksi, valtakirjojen tarkastuksesta vastaava valiokunta varmistaa, että edustajantoimesta luopuminen on tapahtunut [vuoden 1976 säädöksen] sekä tämän työjärjestyksen 4 artiklan 3 kohdan hengen ja kirjaimen mukaisesti.

6. Asiasta vastaavan valiokunnan on varmistettava, että jäsenvaltioiden tai unionin viranomaiset toimittavat viipymättä parlamentille kaikki Euroopan parlamentin jäsenen tehtävien hoitoon tai varajäsenten sijoittumisjärjestykseen vaikuttavat tiedot sekä, jos kysymyksessä on nimitys, sen voimaantulopäivän.

Kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset käynnistävät menettelyn, joka saattaa johtaa siihen, että jäsen menettää edustajantoimensa, puhemies pyytää näitä tiedottamaan säännöllisesti menettelyn etenemisestä. Hän välittää tiedot asiasta vastaavalle valiokunnalle, jonka ehdotuksesta parlamentti voi tehdä päätöksensä.

4 artikla

Jäsenten toimikausi

– –

3. Edustajantoimestaan luopuva jäsen ilmoittaa puhemiehelle luopumisestaan sekä ajankohdasta, jona se tulee voimaan; luopumisesta voi ilmoittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen sen voimaantuloa. Ilmoitus tehdään pääsihteerin tai tämän edustajan läsnä ollessa laadittavana pöytäkirjana, jonka pääsihteeri tai hänen edustajansa allekirjoittaa yhdessä toimesta luopuvan jäsenen kanssa. Pöytäkirja toimitetaan välittömästi asiasta vastaavalle valiokunnalle, joka ottaa asian asiakirjan vastaanottoa seuraavan kokouksensa esityslistalle.

Jos asiasta vastaava valiokunta katsoo, että edustajantoimesta luopuminen ei ole [vuoden 1976 säädöksen] hengen tai kirjaimen mukainen, se antaa siitä tiedon parlamentille, jotta parlamentti päättää, onko edustajantoimen katsottava vapautuneen.

Muutoin edustajantoimen katsotaan vapautuneen edustajantoimesta luopuvan jäsenen luopumispöytäkirjassa ilmoittamana ajankohtana. Asiasta ei äänestetä parlamentissa.

– –

9. Parlamentti varaa itselleen oikeuden julistaa pätemättömäksi jo tarkastetun valtakirjan tai kieltäytyä toteamasta edustajantoimen vapautuneen, jos toimen vastaanottamiseen tai toimesta luopumiseen liittyy aineellinen tai tahdonmuodostuksen virhe.”

Euroopan parlamentin jäsenten asemaa koskevat säännöt

5 Euroopan parlamentin jäsenten asemaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta 28.9.2005 tehdyn Euroopan parlamentin päätöksen 2005/684/EY, Euratom (EUVL L 262, s. 1; jäljempänä jäsenten asemaa koskevat säännöt) neljännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa: ”Sääntöjen 2 artiklassa jäsenille taattavasta itsenäisyydestä ja riippumattomuudesta olisi tarpeen säätää, sillä ne eivät sisälly mihinkään primaarioikeuden säädökseen. Sopimuksia, joilla jäsen sitoutuu luopumaan edustajantoimestaan tiettynä ajankohtana, tai edustajantoimesta luopumista koskevia avoimia ilmoituksia, joita puolue voi käyttää haluamallaan tavalla, olisi pidettävä jäsenen itsenäisyyden ja riippumattomuuden vastaisina, joten niillä ei olisi oltava mitään sitovia oikeusvaikutuksia.”

6 Jäsenten asemaa koskevien sääntöjen viidennessä perustelukappaleessa täsmennetään, että kyseisten sääntöjen 3 artiklan 1 kohdassa toistetaan kokonaisuudessaan vuoden 1976 säädöksen 6 artiklan 1 kohdan säännökset.

7 Jäsenten asemaa koskevien sääntöjen 2 ja 30 artiklassa säädetään seuraavaa:

”*2 artikla*

1. Jäsenet ovat itsenäisiä ja riippumattomia.

2. Sopimus edustajantoimesta luopumisesta ennen vaalikauden päättymistä tai vaalikauden päättyessä on mitätön.

– –

30 artikla

Nämä säännöt tulevat voimaan Euroopan parlamentin vuonna 2009 alkavan vaalikauden ensimmäisenä päivänä."

Tosiseikat

8 Tosiseikat on esitetty riidanalaisen määräyksen 6–17 kohdassa seuraavasti:

"6 – – Beniamino Donnici oli asettunut ehdokkaaksi 12. ja 13.6.2004 toimitettuihin Euroopan parlamentin jäsenten vaaleihin Etelä-Italian vaalipiirin Società Civile – Di Pietro Occhetto -yhteislistalle. Tämä lista sai kaksi paikkaa, yhden tässä vaalipiirissä ja toisen Luoteis-Italian vaalipiirissä. A. Di Pietro tuli ensimmäiseksi näissä kummassakin vaalipiirissä ja hän päätti ottaa vastaan Etelä-Italian vaalipiirin paikan.

7 A. Occhetto oli näissä molemmissa vaalipiireissä saatujen äänien määrän perusteella vaalilistoilla toisena ja hän oli Etelä-Italian vaalipiirissä [Donnicin] edellä ja Luoteis-Italian vaalipiirissä G. Chiesa oli [Donnicin] edellä. Koska Di Pietro oli päättänyt ottaa vastaan Etelä-Italian vaalipiirin paikan, Occhetto olisi pitänyt julistaa valituksi Luoteis-Italian vaalipiiristä. Occhetto, joka oli tuolloin Italian senaatin jäsen, kuitenkin luopui peruuttamattomalla tavalla Euroopan parlamentin edustajantoimesta kummassakin vaalipiirissä notaarin läsnä ollessa 6.7.2004 allekirjoittamallaan ilmoituksella, joka saapui Ufficio elettorale nazionale per il Parlamento europeo presso la Corte di cassazioneen (Italian Corte di cassazionen Euroopan parlamentin vaaleista vastaava kansallinen vaalitoimisto, jäljempänä Italian vaalitoimisto) 7.7.2004.

8 Tämän luopumisen jälkeen Italian vaalitoimisto ilmoitti Euroopan parlamentille 12.11.2004 Euroopan parlamentin vaalien virallisen tuloksen ja luettelon valituista ehdokkaista ja heidän varamiehistään. Italian vaalitoimisto julisti Chiesan valituksi Luoteis-Italian vaalipiiristä ja Di Pietron valituksi Etelä-Italian vaalipiiristä, ja [Donnici] oli jälkimmäisen vaalipiirin ensimmäinen valitsematta jäänyt.

9 9. ja 10.4.2006 pidetyissä Italian parlamenttivaaleissa Di Pietro valittiin Italian parlamenttiin ja hän päätti ottaa vastaan kansallisen edustajantoimen, joka tuli voimaan 28.4.2006. Koska tämä tehtävä on vuoden 1976 säädöksen 7 artiklan 2 kohdan mukaan yhteensopimaton Euroopan parlamentin jäsenen tehtävän kanssa, Euroopan parlamentti totesi 27.4.2006, että kyseinen edustajanpaikka on vapaa seuraavasta päivästä lähtien ja ilmoitti tästä Italian tasavallalle.

10 Italian vaalitoimistolle 27.4.2006 osoittamallaan ilmoituksella Occhetto perui 7.7.2004 tekemänsä paikasta luopumisen ja ilmaisi ’toiveensa seurata [Di] Pietroa ensimmäisenä [Etelä-Italian] vaalipiirin listalta valitsemattomaksi jääneenä ja että aikaisempia tästä poikkeavia tahdonilmaisuja on täten pidettävä pätemättöminä,

vaikutuksettomina ja joka tapauksessa peruttuina – – ja että tältä osin on joka tapauksessa otettava huomioon valittujen julistamisen päivänä esitetty tahdonilmaus.’

11 Tämän ilmoituksen jälkeen Italian vaalitoimisto julisti 8.5.2006 Occhetton valituksi Euroopan parlamentin jäseneksi.

12 Tribunale amministrativo regionale del Lazio (Lazion alueellinen hallinto-oikeus, Italia) hylkäsi 21.7.2006 antamassaan tuomiossa [Donnicin] tästä julistuksesta nostaman kumoamiskanteen perusteettomana. Tribunale amministrativo regionale del Lazio katsoi lähinnä, että Occhetton 7.7.2004 tekemä valituksi julistamisesta luopuminen ei vastaa luopumista omasta paikasta vaalienjälkeisessä sijoittumisjärjestyksessä. Se perusteli päätöstään korostamalla, että kansan tahdon kunnioittaminen edellyttää, että vaalituloksia pidetään ehdottomina ja sellaisina, että niitä ei voida muuttaa, ja ettei tällaisella luopumisella ole vaikutusta sellaisiin mahdollisiin toimiin, jotka liittyvät uuden henkilön asettamiseen toisen tilalle silloin, kun on kyse yhteensopimattomuudesta, oikeuden menettämisestä, vaalikelvottomuudesta tai oikeutettujen nimityksestä tai edustajantoimesta luopumisesta, ja näin ollen valituksi tulemisesta luopuneella ehdokkaalla on oikeus, kun uuden henkilön toisen tilalle asettamisen edellytykset täyttyvät, perua luopumisensa ottaakseen vastaan näin täytettävän paikan.

13 [Donnici] riitautti Occhetton julistamisen Di Pietron tilalle Euroopan parlamentin jäseneksi myös Euroopan parlamentissa. Euroopan parlamentin oikeudellisten asioiden valiokunta tarkasteli tätä muistutusta 21.6.2006 pitämässään kokouksessa. Todettuaan, että vuoden 1976 säädöksen 12 artiklan mukaan tätä muistutusta ei voitu ottaa käsiteltäväksi, koska se perustui Italian vaalilakiin, oikeudellisten asioiden valiokunta ehdotti Euroopan parlamentille yksimielisesti Occhetton valtuutuksen julistamista päteväksi niin, että se tulisi voimaan 8.5.2006. Euroopan parlamentti vahvisti Occhetton valtuutuksen 3.7.2006.

14 Consiglio di Stato (korkein hallinto-oikeus) hyväksyi 6.12.2006 antamallaan lopullisella lainvoimaisella tuomiolla [Donnicin] Tribunale amministrativo regionale del Lazion edellä mainitusta tuomiosta tekemän valituksen, muutti mainittua tuomiota ja kumosi Occhetton Euroopan parlamentin jäseneksi julistamisen, jonka Italian vaalitoimisto oli tehnyt 8.5.2006. Consiglio di Stato arvioi ensiksi, että valituksi tulemisesta luopumisen ja omasta järjestyssijasta luopumisen erottaminen toisistaan on epäjohdonmukaista, koska valituksi tuleminen on seurausta paikasta sijoittumisjärjestyksessä ja valituksi tulemisesta luopumisesta seuraa, että asianomainen ei enää ole mukana sijoittumisjärjestyksessä eivätkä siitä johtuvat seuraukset enää koske häntä. Consiglio di Stato arvioi toiseksi, että on ristiriitaista väittää, että valituksi tulemisesta luopuminen ei vaikuta uuden henkilön asettamiseen toisen tilalle ja että Euroopan parlamentin jäsenen toimesta luopuneella ehdokkaalla on oikeus perua luopumisensa silloin, kun kyseessä on uuden henkilön asettaminen toisen tilalle. Lopuksi Consiglio di Stato arvioi kolmanneksi, että valituksi tulemisesta luopuminen on luonteeltaan sellainen ilmoitus, jota ei voi perua, koska toimivaltainen elin tai toimisto, jolle luopuminen on osoitettu, on tämän todennut ja sen seurauksena alkuperäinen, vaalitoimiston vahvistama sijoittumisjärjestys on muuttunut.

15 Italian vaalitoimisto merkitsi 29.3.2007 tiedoksi edellä mainitun Consiglio di Staton tuomion ja julisti [Donnicin] valituksi Euroopan parlamentin jäseneksi Etelä-Italian vaalipiiristä ja kumosi täten Occhetton valtuutuksen.

16 Tämä valituksi julistaminen ilmoitettiin Euroopan parlamentille, joka merkitsi sen 23.4.2007 pidetyn täysistunnon pöytäkirjaan seuraavasti:

’Italian toimivaltaiset viranomaiset ovat ilmoittaneet, että ilmoitus [Occhetton] valinnasta on peruttu ja että näin vapautuneeseen edustajantoimeen on nimitetty [Donnici]. Parlamentti totesi näiden päätösten tulleen voimaan 29.3.2007 alkaen.

– –

[Euroopan parlamentin] työjärjestyksen 3 artiklan 2 kohdasta seuraa, että niin kauan kuin [Donnicin] valtakirjaa ei ole tarkastettu tai sitä koskevia muistutuksia ratkaistu, – – [Donnici] osallistuu parlamentin ja sen elinten istuntoihin täysin valtuuksin sillä edellytyksellä, että [hän on] tätä ennen [ilmoittanut], että [hän ei] harjoita tehtäviä, jotka ovat ristiriidassa Euroopan parlamentin jäsenen tehtävän kanssa.'

17 Sillä välin Occhetto teki muistutuksen 5.4.2007 päivätyllä kirjeellä, jota hän täydensi 14.4.2007 päivätyllä kirjelmällä, ja pyysi Euroopan parlamenttia vahvistamaan hänen valtuutuksensa sekä jättämään [Donnicin] valtuutuksen vahvistamatta. Oikeudellisten asioiden valiokunnan 22.5.2007 antaman mietinnön (A6-0198/2007) perusteella [riidanalaisessa päätöksessä] Euroopan parlamentti ilmoittaa, että [Donnicin], jonka valinnasta kansalliset toimivaltaiset viranomaiset olivat ilmoittaneet, valtuutus Euroopan parlamentin edustajantoimeen ei ole pätevä, ja vahvistaa, että Occhetton valtuutus on pätevä. Euroopan parlamentti myös kehotti puhemiestään välittämään tämän päätöksen Italian toimivaltaisille viranomaisille sekä [Donnicille] ja Occhettolle."

Asian käsittelyn vaiheet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja riidanalainen määräys

9 Donnici nosti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 22.6.2007 toimittamallaan kannekirjelmällä EY 230 artiklan neljännen kohdan nojalla kanteen, jossa hän vaati riidanalaisen päätöksen kumoamista. Hän esitti erillisellä asiakirjalla välitoimihakemuksen, jossa vaadittiin kyseisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä.

10 Occhetto hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan Euroopan parlamentin vaatimuksia ja Italian tasavalta hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan Donnicin vaatimuksia.

11 Donnici esitti kumoamiskanteensa tueksi kaksi kanneperustetta. Hän esitti yhtäältä, että riidanlaista päätöstä tehdessään Euroopan parlamentti jätti huomiotta jäsenten valtakirjojen tarkastusta koskevaa toimivaltaansa sääntelevät säännöt ja periaatteet. Toisaalta hän kyseenalaisti tämän päätöksen perustelujen asianmukaisuuden.

12 Välitoimista päättävä tuomari tarkasteli riidanalaisessa määräyksessä ensin sitä, olivatko Donnicin kumoamiskanteensa tueksi esittämät oikeudelliset perusteet ensi näkemältä perusteltuja, sen määrittämiseksi, täyttyikö fumus boni jurista koskeva edellytys. Tässä tarkastelussa hän arvioi, että kanneperuste, jonka mukaan parlamentilla ei ollut toimivaltaa tehdä riidanalaista päätöstä, oli sillä tavoin vakavasti otettava, ettei sitä voitu hylätä ilman syvällisempää tarkastelua, jonka voi tehdä ainoastaan pääasian käsittelevä tuomioistuin. Hän katsoi näin ollen, että tämä edellytys täyttyi esillä olevassa asiassa.

13 Tämän jälkeen välitoimista päättävä tuomari katsoi, että haetun täytäntöönpanon lykkäys oli tarpeen Donnicin etuja koskevan vakavan ja korjaamattoman vahingon välttämiseksi, kun otettiin huomioon parlamentin jäsenen toimikauden rajoitettu kesto ja se, että Donnici oli estynyt harjoittamasta edustajantoimeaan riidanalaisen päätöksen johdosta.

14 Lopuksi välitoimista päättävä tuomari vertaili esillä olevia intressejä ja totesi, että koska Donnicin ja Occhetton erityiset ja välittömät intressit olivat ilmeisen tasavertaisia, yleisemmät intressit oli otettava huomioon. Mainittu tuomari korosti erityisesti Italian tasavallan intressiä siihen, että parlamentti noudattaa sen vaalilainsäädäntöä, ja Donnicin esittämien perusteluiden vakuuttavuutta ja varteenotettavuutta, ja katsoi

näin ollen, että edellytykset riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämiseksi täyttyivät ja että Donnicin tätä koskeva hakemus oli hyväksyttävä.

Asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset

15 Occhetto ja Euroopan parlamentti vaativat valituksillaan riidanalaisen määräyksen kumoamista. Niiden valitustensa tueksi esittämät perusteet koskevat fumus boni jurisin ja kiireellisyyden virheellistä arviointia sekä esillä olevien intressien virheellistä vertailua.

16 Donnici ja Italian hallitus katsovat, että valitukset on hylättävä. Donnici vaatii ensisijaisesti, että Occhetton valitus on jätettävä tutkimatta.

Valitus

Occhetton valituksen tutkittavaksi ottaminen

17 Donnici väittää, että Occhetton valitus näyttää pääasiallisesti perustuvan käsitykseen, jonka mukaan esillä olevassa asiassa edustajantoimesta luopumiseen liittyy tahdonmuodostuksen virhe. Tästä syystä tätä luopumista ei voida pitää pätevänä, mikä parlamentin tulee todeta valtuutuksen tarkastuksen yhteydessä. Donnicin mukaan Occhetto ei ole kuitenkaan vedonnut tahdonmuodostuksen virheeseen kansallisissa tuomioistuimissa eikä yhteisöjen välitoimista päättäneessä tuomioistuimessa. Tästä

seuraa, että Occhetton valitus perustuu pääasiallisesti seikkoihin, joihin on vedottu ensimmäistä kertaa vasta tässä muutoksenhakumenettelyssä. Lisäksi sellaisten olosuhteiden tarkastelu, joihin tahdonmuodostuksen virhe voisi perustua, edellyttäisi tosiseikkojen toteamista ja arviointia, jota ei voida suorittaa muutoksenhaun yhteydessä. Näillä perusteilla Donnici katsoo, että Occhetton valitus on jätettävä tutkimatta.

18 Tältä osin on todettava, että vaikka Occhetto esittää valituksessaan tiettyjä seikkoja, jotka koskevat hänen edustajantoimesta luopumisensa pätevyyttä ja tahdonmuodostuksen virheen olemassaoloa, valituksen perusteena on tästä huolimatta yhtäältä vuoden 1976 säädöksen säännösten virheellinen soveltaminen ja toisaalta kiireellisyyden virheellinen arviointi sekä esillä olevien intressien virheellinen vertailu.

19 Näin ollen on todettava, että Occhetton valitus on otettava tutkittavaksi.

Fumus boni jurisin virheellistä soveltamista koskevat valitusperusteet

20 Valittajat esittävät välitoimista päättäneen tuomarin fumus boni jurista koskevan arvioinnin osalta kolme valitusperustetta, jotka koskevat

– vuoden 1976 säädöksen 12 artiklan virheellistä soveltamista parlamentilla valtuuksien tarkastuksessa olevan toimivallan laajuuden osalta

– vuoden 1976 säädöksen 6 artiklan ja sen soveltamisalan virheellistä tulkintaa sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun eurooppalaisen yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) ensimmäisen lisäpöytäkirjan 3 artiklan rikkomista ja

– oikeudellista virhettä ja perustelujen ristiriitaisuutta arvioitaessa merkitystä, joka Italian viranomaisten tekemän päätöksen väitetyllä lainvastaisuudella oli riidanalaiseen päätökseen.

Vuoden 1976 säädöksen 12 artiklan virheellistä soveltamista koskeva valitusperuste

– Valittajien lausumat

21 Occhetton ja parlamentin mukaan välitoimista päättänyt tuomari on tulkinnut vuoden 1976 säädöksen 12 artiklaa virheellisesti sekä sen sanamuodon, että sen yleisen asiayhteyden suhteen, johon kyseinen säännös kuuluu, todetessaan, että mainitun säännöksen mukaan parlamentin on ainoastaan merkittävä tiedoksi toimivaltaisten kansallisten viranomaisten julkistamat tulokset eikä sillä ole lähtökohtaisesti mitään toimivaltaa valvoa, että jäsenvaltiot noudattavat yhteisön oikeutta.

22 Vaikka parlamentin tuleekin vuoden 1976 säädöksen 12 artiklan mukaisesti ”merkitä tiedoksi” kansallisten viranomaisten jäsenvaltion lainsäädännön nojalla suorittamien tarkastusten tulokset, sillä on kuitenkin itsenäistä tarkastusvaltaa yhteisön oikeuden sääntöjen nojalla. Kun on kysymys menettelystä, joka koskee yhteisön toimielimen kokoonpanoa, on olemassa tietty yhteisön säädöstaso, jonka tarkoituksena ei ole yhdenmukaistaa kansallisia menettelyjä vaan vahvistaa vähimmäisstandardi, jolla voidaan välttää kansallisten menettelyjen erilaisuudesta johtuvat vääristymät. Näin

ollen vuoden 1976 säädöksen 12 artiklassa annetaan parlamentille toimivalta tehdä päätöksiä, jotka koskevat tämän säädöksen säännöksiin liittyvien erimielisyyksien ratkaisemista. Tätä toimivaltaa on voitava käyttää paitsi säädöksen sanamuodon perusteella, myös tämän säädöksen taustalla olevien yleisten periaatteiden nojalla.

23 Toisin kuin välitoimista päättänyt tuomari on katsonut, vuoden 1976 säädöksen 12 artiklan toisen virkkeen tarkoituksena ei valittajien mukaan ole näin ollen rajoittaa parlamentin toimivaltaa, vaan asettaa kaksi edellytystä, joiden mukaisesti tätä toimivaltaa on käytettävä. Vaikka parlamentin tulee ainoastaan merkitä tiedoksi kansallisen lainsäädännön puitteissa tehdyn tarkastuksen tulokset, sillä on yhteisön oikeuden puitteissa täysi tarkastuksia koskeva toimivalta.

24 Tämän vuoden 1976 säädöksen 12 artiklaa koskevan tulkintansa tueksi valittajat vetoavat ensinnäkin tämän säädöksen 8 artiklaan, jossa heidän mukaansa vahvistetaan parlamentin tarkastuksia koskeva kaksitasoinen toimivalta. Koska säännöksessä todetaan, että vaalit ”toimitetaan kussakin jäsenvaltiossa kansallisten säännösten mukaan”, mutta ainoastaan ”jollei tämän säädöksen säännöksistä muuta johdu”, tästä jälkimmäisestä säännöksestä ilmenevät ne kaksi tekijää, joiden perusteella tarkastusta koskevaa toimivaltaa on käytettävä.

25 Toiseksi valittajat toteavat, että parlamentin harjoittamasta käytännöstä ilmenee yksiselitteisesti sillä oleva pyrkimys suorittaa jäsentensä valtakirjojen tarkastus yhteisön viitekehyksen valossa.

26 Tämä käytäntö ilmenee yhtäältä parlamentin työjärjestyksen valtakirjojen tarkastusta ja jäsenten toimikautta koskevien 7 ja 8 artiklan – jotka vastaavat nyt voimassa olevan parlamentin työjärjestyksen 3 ja 4 artiklaa – muuttamisesta annetusta parlamentin työjärjestystä, valtakirjojen tarkastusta ja koskemattomuutta käsittelevän valiokunnan mietinnöstä (A3-0166/94).

27 Toisaalta valittajat toteavat, että kiertojärjestelmään liittyvien valtuutuksien pätevyyttä koskevista muistutuksista annetun Euroopan parlamentin päätöslauselman (EYVL 1983, C 68, s. 31) 2 artiklassa todetaan seuraavaa: ”Uusien jäsenten valtuutuksien pätevyyttä koskevat kanteet tai jo tarkastettuja valtuutuksia koskevat muistutukset, jotka koskevat kiertojärjestelmään liittyviä oikeudellisia seikkoja, ovat perusteettomia. Joka tapauksessa olisi hyödytöntä laatia monimutkainen kaksitasoinen kansallisella ja yhteisön tasolla toimiva tarkastusjärjestelmä, jollei yhteisön säädöstasoa ole olemassa ja jos parlamentin täytyisi käyttäessään tarkastusta koskevaa toimivaltaansa ainoastaan merkitä tiedoksi kansallisella tasolla vahvistetut tulokset.”

28 Kolmanneksi yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-208/03 P, Le Pen vastaan parlamentti, 7.7.2005 antama tuomio (Kok., s. I-6051) ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-353/00, Le Pen vastaan parlamentti, 10.4.2003 antama tuomio (Kok., s. II-1729), joihin välitoimista päättänyt tuomari on nojautunut, eivät valittajien mukaan ole pääasian kannalta merkityksellisiä ennakkotapauksia. Nämä asiat koskivat sellaisen päätöksen pätevyyttä, jossa parlamentti merkitsi tiedoksi sen, että kansalliset viranomaiset olivat katsoneet asianomaisen menettäneen edustajantoimensa, ja joka kuului siten vuoden 1976 säädöksen 13 artiklan 2 kohdan eikä sen 12 artiklan soveltamisalaan. Joka tapauksessa tämän asian vaiheet osoittavat, että parlamentin toimivallan rajaaminen silloin, kun on kysymys edustajantoimen menettämisestä, on monimutkainen kysymys, jota ei voida käsitellä välitoimimenettelyssä.

– Asian arviointi

29 Alustavasti on todettava, että tässä valitusperusteessa pohditaan sen toimivallan laajuutta, joka parlamentilla on sen tarkastaessa jäsentensä valtuutuksia vuoden 1976 säädöksen 12 artiklan nojalla. Sen tutkimiseksi, onko välitoimista päättänyt tuomari tulkinnut virheellisesti tätä säännöstä ja siten arvioinut virheellisesti tämän toimivallan laajuutta, on tarkasteltava kyseisen säännöksen sanamuotoa ja yleistä asiayhteyttä, johon säännös kuuluu.

30 Tältä osin on muistettava, että vuoden 1976 säädöksen 12 artiklassa todetaan nimenomaisesti, että parlamentin on yhtäältä ”merkit[tävä] tiedoksi” jäsenvaltioiden virallisesti julkistamat tulokset ja että se voi toisaalta ratkaista ainoastaan ”tämän säädöksen määräyksistä mahdollisesti johtuvia” erimielisyyksiä ”lukuun ottamatta niitä kansallisia määräyksiä, joihin säädöksessä viitataan”.

31 Tästä seuraa, että vuoden 1976 säädöksen 12 artiklan sanamuoto vaikuttaa ensi näkemältä puoltavan sen rajoittavaa tulkintaa. Toisin kuin valittajat ovat katsoneet, yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Le Pen vastaan parlamentti antama tuomio, johon välitoimista päättänyt tuomari on nojautunut, on tältä osin erityisen merkityksellinen. Vuoden 1976 säädöksen ilmaisua ”merkitsee tiedoksi” tulkittiin siinä siten, että parlamentilla ei ole asiassa lainkaan harkintavaltaa (ks. tältä osin em. asia Le Pen v. parlamentti, tuomion 50 kohta).

32 Parlamentin jäsenten valtakirjojen tarkastuksen osalta vuoden 1976 säädöksen 12 artiklassa ja parlamentin työjärjestyksen 3 artiklan 3 kohdassa parlamentille myönnetään lisäksi toimivalta päättää kunkin vastavalitun jäsenensä valtuuksien pätevyydestä sekä mahdollisista vuoden 1976 säädöksen määräysten perusteella esitetyistä muistutuksista ”lukuun ottamatta niitä kansallisia määräyksiä, joihin säädöksessä viitataan”, ja ”ei kuitenkaan sellaisista muistutuksista, jotka perustuvat kansallisiin vaalilakeihin”. Näiden rajoitusten perusteella on kuitenkin selvää, että

parlamentilla ei ole yleistä toimivaltaa arvioida kansallisten vaalimenettelyjen lainmukaisuutta yhteisön oikeuden kannalta (ks. tältä osin em. asia Le Pen v. parlamentti, tuomion 51 kohta).

33 Myöskään väitettä, jonka mukaan vuoden 1976 säädöksen 12 artiklan tällainen tulkinta johtaisi siihen, että parlamentilla tämän artiklan nojalla olevat tarkastusvaltuudet menettäisivät merkityksensä, ei voida hyväksyä. Kuten välitoimista päättänyt tuomari on asianmukaisesti muistuttanut, parlamentilla nimittäin säilyy kaikki toimivalta lausua tämän artiklan yhteydessä sellaisen valituksi tulleen ehdokkaan tilanteesta, jolla on jokin vuoden 1976 säädöksen 7 artiklassa luetelluista tehtävistä, jotka ovat ristiriidassa parlamentin jäsenen tehtävän kanssa.

34 Lopuksi parlamentin harjoittamakseen väittämän käytännön osalta on riittävää todeta – riippumatta siitä, voiko yhteisön toimielimen yksipuolisesti harjoittama käytäntö olla sellaisenaan omiaan sitomaan yhteisöjen tuomioistuinta EY:n perustamissopimuksen määräysten tai kyseessä olevan yhteisön johdetun oikeuden tulkinnassa –, että joka tapauksessa parlamentin tältä osin vetoamat seikat eli vuonna 1994 annettu parlamentin työjärjestystä, valtakirjojen tarkastusta ja koskemattomuutta käsittelevän valiokunnan mietintö ja vuonna 1983 annettu päätöslauselma eivät ole riittäviä osoittamaan toimielimen harjoittaman vakiintuneen käytännön olemassaoloa.

35 Edellä esitetyillä perusteilla on pääteltävä, ettei välitoimista päättänyt tuomari ole tehnyt ilmeistä oikeudellista virhettä vuoden 1976 säädöksen 12 artiklan tulkinnassa.

36 Käsiteltävänä oleva valitusperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Vuoden 1976 säädöksen 6 artiklan virheellistä soveltamista koskeva valitusperuste

37 Valittajat vetoavat toisessa valitusperusteessaan siihen, että välitoimista päättänyt tuomari on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että vuoden 1976 säädöksen 6 artiklassa annetaan parlamentille toimivalta taata ainoastaan nykyisten parlamentin jäsenten edustajantoimen itsenäinen harjoittaminen. Edustajantoimen itsenäinen harjoittaminen koskisi näin ollen ainoastaan sopimuksia, jotka voivat vaikuttaa edustajantoimen harjoittamiseen, mutta ei sellaisia sopimuksia, jotka voivat kokonaan estää äänestäjien valitseman edustajan toimen harjoittamisen.

38 Valittajat puoltavat 6 artiklan teleologista tulkintaa ja katsovat, että jos vuoden 1976 säädöksen 6 artiklan tarkoituksena on suojata parlamentin jäsenten toimintavapautta, ei olisi järkevää rajoittaa sen soveltamisalaa koskemaan ainoastaan nykyisiä parlamentin jäseniä. Jos tätä säännöstä tulkitaan sen tarkoituksen valossa, sitä sovelletaan heidän mukaansa myös ehdokkaisiin, jotka kuuluvat virallisesti vaalien tuloksiin perustuvaan luetteloon, sillä kyseiset ehdokkaat ovat mahdollisia Euroopan parlamentin jäseniä.

39 Tässä yhteydessä vuoden 1976 säädöksen 6 artiklaa, jossa edellytetään edustajien riippumattomuutta ja sitä, etteivät he ole sidottuja toimintaohjeisiin, on pidettävä luonteeltaan pakollisena yleisenä periaatteena, jonka tarkoituksena on taata parlamentin moitteeton toiminta. Euroopan parlamentti tarkastaa Euroopan parlamentin jäsenten valtuudet. Vuoden 1976 säädöksen 12 artiklan viittauksella ”tämän säädöksen määräyksi[in]” tarkoitetaan näin ollen yleisiä periaatteita, jotka ovat säädöksen taustalla ja jotka liittyvät erottamattomasti siihen, että parlamentti voi suorittaa valtakirjojen tarkastuksen asianmukaisesti. Nämä kyseisen säädöksen 6 artiklan periaatteet perustuvat itse asiassa välittömästi Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 3 artiklassa ilmaistuun perusperiaatteeseen, joka on luonteeltaan pakottava ja jonka mukaan sopimuksen jäsenvaltiot ovat velvollisia järjestämään vapaat vaalit ”olosuhteissa, jotka takaavat kansalaisten vapaan mielipiteenilmaisun lainsäädäntöelintä valittaessa”.

40 Tämän vuoden 1976 säädöksen 6 artiklan tulkintansa tueksi valittajat vetoavat yhtäältä jäsenten asemaa koskevien sääntöjen 2 artiklaan, jossa kodifioidaan mainitun 6 artiklan normatiivinen sisältö ja näin ollen asiaa koskeva yhteisön oikeuden nykytila, vaikka kyseiset säännöt eivät olleetkaan tuolloin vielä voimassa. Toisaalta he viittaavat Euroopan parlamentin työjärjestyksen 3 artiklan 5 kohtaan ja 4 artiklan 3 ja 9 kohtaan ja väittävät, että välitoimista päättäneen tuomarin olisi pitänyt ottaa huomioon nämä säännökset vuoden 1976 säädöksen 6 artiklan tulkinnassa, minkä perusteella olisi päädytty ratkaisuun, että kyseisessä 6 artiklassa ilmaistut periaatteet soveltuvat myös tilanteissa, jotka ovat omiaan vaikuttamaan parlamentin kokoonpanoon.

41 Tältä osin on muistettava, kuten välitoimista päättänyt tuomari on asianmukaisesti todennut, että vuoden 1976 säädöksen 6 artiklassa tarkoitetaan sen sanamuodon mukaan nimenomaisesti ”Euroopan parlamentin jäsen[iä]”. Lisäksi tässä samassa artiklassa mainitaan kyseisillä jäsenillä oleva äänestysoikeus eli etuoikeus, jota ei luonteensa puolesta voida yhdistää sellaisen ehdokkaan asemaan, jonka virallisesti julkistetaan kuuluvan vaalien tulokseen perustuvaan luetteloon.

42 Pitää paikkansa, että yleensä yhteisön oikeuden säännöstä ei tule tulkita tiukasti sen sanamuodon mukaisesti ottamatta huomioon sen asiayhteyttä ja päämäärää. Kuitenkin riippumatta siitä, voidaanko tätä tulkintamenetelmää soveltaa contra legem nyt esillä olevassa asiassa, on todettava, että valittajien tältä osin esittämät seikat eivät ole omiaan osoittamaan, että välitoimista päättänyt tuomari olisi tulkinnut vuoden 1976 säädöksen 6 artiklaa ilmeisen virheellisesti.

43 Ensinnäkin vaikka vuoden 1976 säädöksen 6 artikla perustuisikin tiettyihin yleisiin periaatteisiin ja erityisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 3 artiklaan, kyseessä olisi tästä huolimatta tämän periaatteen hyvin konkreettinen ilmentymä. Tästä seuraa, että kyseinen 6 artikla ei voi sellaisenaan perustaa parlamentille yleistä toimivaltaa arvioida jäsenvaltioiden vaalimenettelyjen lainmukaisuutta näihin periaatteisiin ja Euroopan ihmisoikeussopimukseen nähden.

44 Toiseksi jäsenten asemaa koskevien sääntöjen 2 artiklan osalta on todettava, että näiden sääntöjen neljännen perustelukappaleen mukaan ”sääntöjen 2 artiklassa jäsenille taattavasta itsenäisyydestä ja riippumattomuudesta olisi tarpeen säätää”, sillä ”ne eivät sisälly mihinkään primaarioikeuden säädökseen”. Nämä lausumat, luettuina yhdessä kyseisten sääntöjen viidennen perustelukappaleen kanssa, jossa täsmennetään, että sääntöjen 3 artiklan 1 kohdassa toistetaan kokonaisuudessaan vuoden 1976 säädöksen 6 artiklan 1 kohdan säännökset, osoittavat kuitenkin ensi arviolta selvästi, että jäsenten asemaa koskevien sääntöjen 2 artiklalla ei kodifioida kyseistä 6 artiklaa.

45 Kolmanneksi välitoimista päättänyt tuomari on katsonut asianmukaisesti, että normihierarkiaa koskevan periaatteen mukaisesti Euroopan parlamentin työjärjestyksen määräyksen perusteella ei voida poiketa vuoden 1976 säädöksen säännöksistä. Työjärjestys on nimittäin parlamentin sisäistä organisointia koskeva toimi, jossa ei voida antaa parlamentille toimivaltaa, josta ei nimenomaisesti säädetä lainsäädäntötoimessa, eli tässä tapauksessa vuoden 1976 säädöksessä (ks. yhdistetyt asiat C-200/07 ja C-201/07, Marra, tuomio 21.10.2008, Kok., s. I-7929, 38 kohta). Tästä seuraa ainakin fumus boni jurisin tarkastelun osalta, että pikemminkin Euroopan parlamentin työjärjestystä on tulkittava vuoden 1976 säädöksen sanamuodon ja tarkoituksen valossa eikä toisinpäin.

46 Näin ollen on todettava, että riidanalaisessa määräyksessä ei ole ilmeistä oikeudellista virhettä vuoden 1976 säädöksen 6 artiklan tulkinnan osalta.

47 Näin ollen tämäkin valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

Valitusperuste, joka koskee niiden perustelujen puutteellisuutta, jotka liittyvät Italian vaalitoimiston päätöksen, jolla Donnici julistettiin parlamentin jäseneksi, väitetyn lainvastaisuuden merkitykseen Donnicin valtakirjan tarkastusta koskevan parlamentin päätöksen osalta

48 Riidanalaisen määräyksen perustelut sen arvioinnin osalta, joka koskee Italian vaalitoimiston päätöksen, jolla Donnici julistettiin parlamentin jäseneksi, väitetyn lainvastaisuuden merkitystä hänen valtakirjansa tarkastusta koskevan parlamentin päätöksen osalta, ovat virheellisiä ja ristiriitaisia. Parlamentti katsoo erityisesti, että hylätessään parlamentin väitteen, jonka mukaan sen valtakirjojen tarkastusta koskeva päätös olisi myös ollut lainvastainen, jos se olisi perustunut lainvastaiseen kansalliseen toimeen, välitoimista päättänyt tuomari nojautui ennakkotapauksiin, joilla ei ole merkitystä asian kannalta, eli asiassa C-97/91, Oleificio Borelli vastaan komissio, 3.12.1992 annettuun tuomioon (Kok., s. I-6313, Kok. Ep. XIII, s. I-215, 10–12 kohta) ja asiassa T-18/07 R, Kronberger vastaan parlamentti, 21.5.2007 annettuun määräykseen (Kok., s. II-50, 38–40 kohta), eikä ottanut huomioon asiassa C-64/05 P, Ruotsi vastaan komissio, 18.12.2007 annettua tuomiota (Kok., s. I-11389).

49 Parlamentin mukaan se kieltäytyi riidanalaisessa päätöksessä katsomasta kansallisten viranomaisten nimeämän henkilön valtuutta päteväksi, koska näiden viranomaisten päätös oli vastoin vapaan edustajantoimen periaatetta, joka on nimenomaisesti parlamenttia koskeva sääntö, jossa parlamentille myönnetään valvontavalta. Olisi absurdia katsoa yhtäältä, että kansallisilla tuomioistuimilla ja viranomaisilla on velvollisuus soveltaa yhteisön oikeutta ja jättää sen vastaiset kansallisen oikeuden säännökset soveltamatta, ja toisaalta, että parlamentilla ei olisi tällaista valtaa.

50 Tältä osin on muistettava, että edellä mainitussa asiassa Oleificio Borelli vastaan komissio antamassaan tuomiossa, joka koski erityisesti yhteisestä toiminnasta maataloustuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen edellytysten parantamiseksi 15.2.1977 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 355/77 (EYVL L 51, s. 1) 13 artiklan 3 kohdan tulkintaa, yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että hankkeelle voidaan saada

Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukea ainoastaan, jos jäsenvaltio, jonka alueella se on tarkoitus toteuttaa, antaa sitä puoltavan lausunnon, ja että lausunnon ollessa kielteinen komissio ei näin ollen voi jatkaa hankkeen käsittelyä samassa asetuksessa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti eikä etenkään valvoa tällä tavoin annetun lausunnon sääntöjenmukaisuutta. Tämän perusteella yhteisöjen tuomioistuin päätteli, että kyseiseen lausuntoon mahdollisesti vaikuttaneet sääntöjenvastaisuudet eivät voi näin ollen missään tapauksessa vaikuttaa haetun tuen epäämisestä tehdyn komission päätöksen pätevyyteen (em. asia Oleificio Borelli v. komissio, 11 ja 12 kohta).

51 Tämän oikeuskäytännön perusteella välitoimista päättänyt tuomari katsoi, että jos kansallinen toimi toteutetaan osana yhteisön päätöksentekomenettelyä ja jos kyseistä alaa koskevan toimivallan jaon perusteella kyseinen toimi on yhteisön päättävää elintä sitova ja siten vaikuttaa ratkaisevasti tehtävän yhteisön päätöksen ehtoihin, kyseiseen kansalliseen säädökseen mahdollisesti vaikuttaneet sääntöjenvastaisuudet eivät voi missään tapauksessa vaikuttaa yhteisön toimielimen päätöksen pätevyyteen. Tämä käy selvästi ilmi edellä mainitussa asiassa Oleificio Borelli vastaan komissio annetun tuomion 10–12 kohdasta, ja sillä on merkitystä nyt esillä olevassa asiassa erityisesti, kun otetaan täsmällisesti huomioon vuoden 1976 säädöksen 12 artiklan mukainen toimivallan jako.

52 Sitä vastoin edellä mainitussa asiassa Ruotsi vastaan komissio annetun tuomion, joka koski Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001 (EYVL L 145, s. 43) 4 artiklan 5 kohtaa, 93 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin täsmensi, että tämän asetuksen 4 artiklan 5 kohdan tavoitteena ei ole jakaa toimivaltaa kahtia niin, että toinen on kansallinen ja toinen yhteisön, ja niin, että niillä olisi eri tarkoitukset, vaan siinä otetaan käyttöön päätöksentekomenettely, jonka tarkoituksena on yksinomaan määrittää, onko oikeus tutustua asiakirjaan evättävä jonkin kyseessä olevan asetuksen 4 artiklan 1–3 kohdassa mainitun aineellisen poikkeuksen perusteella, ja tähän päätöksentekomenettelyyn osallistuvat sekä yhteisön toimielin että kyseessä oleva jäsenvaltio.

53 Tästä seuraa, että vetoamalla tähän jälkimmäiseen tuomioon, parlamentti väittää, että vuoden 1976 säädöksen 12 artiklassa ei säädetä kansallisten toimielinten ja parlamentin välisestä toimivallan jaosta tai tämän toimivallan käyttöä koskevista erillisistä menettelyistä, vaan yhdestä ainoasta päätöksentekomenettelystä, johon osallistuvat sekä parlamentti että kansalliset viranomaiset. Nyt esillä olevan määräyksen 29–34 kohdassa esitetyn perusteella asia ei ole kuitenkaan ensi arviolta näin.

54 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että riidanalaisessa määräyksessä ei ole perusteluvirhettä, joka liittyisi Italian vaalitoimiston päätöksen, jolla Donnici julistettiin parlamentin jäseneksi, väitetyn lainvastaisuuden merkitykseen Donnicin valtakirjan tarkastusta koskevaan parlamentin päätökseen.

55 Tämä valitusperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Valitusperuste, joka koskee kiireellisyyden virheellistä arviointia

56 Parlamentti väittää, että välitoimista päättäneen tuomarin suorittamaa kiireellisyyden arviointia rasittaa oikeudellinen virhe, koska se perustuu yksinomaan Donnicille mahdollisesti aiheutuvaan vahinkoon ottamatta huomioon poliittiselle edustukselle mahdollisesti aiheutuvaa vahinkoa. Parlamentti toteaa, että jos riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoa ei lykättäisi, kyseistä edustajantointa hoitaisi edelleen samaa poliittista suuntausta edustava henkilö kuin Donnici. Tästä seuraa, että Donnicin etu ei ole luonteeltaan sellainen, että sen perusteella riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoa olisi lykättävä poliittisen edustuksen turvaamisen vuoksi.

57 Tältä osin riittää, kun todetaan, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan välitoimimenettelyn tarkoituksena on taata pääasiassa annettavan tuomion täysi tehokkuus. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi pyydettyjen toimenpiteiden on oltava kiireellisiä siinä mielessä, että on tarpeen, että näistä toimista määrätään ja niiden vaikutukset alkavat jo ennen kuin pääasiassa annetaan ratkaisu hakijan etuja koskevan vakavan ja korjaamattoman vahingon välttämiseksi ja että ne vaikuttavat jo ennen pääasiassa annettavaa ratkaisua (asia C-65/99 P(R), Willeme v. komissio, määräys 25.3.1999, Kok., s. I-1857, 62 kohta).

58 Tällä perusteella välitoimista päättäneen tuomarin oli pyydettyjen toimenpiteiden kiireellisyyden arvioimiseksi otettava huomioon ainoastaan hakijan edut ja erityisesti näitä etuja koskevan vakavan ja korjaamattoman vahingon vaaran olemassaolo ottamatta huomioon muita luonteeltaan yleisiä seikkoja, kuten tässä tapauksessa poliittisen edustuksen jatkuvuuden turvaamista, koska tällaisia seikkoja voidaan ottaa huomioon vain tarvittaessa esillä olevien intressien vertailussa.

59 Näin ollen parlamentin valitusperuste, joka koskee kiireellisyyden arviointia, on myös hylättävä perusteettomana.

Valitusperuste, joka koskee intressien vertailussa tehtyä oikeudellista virhettä

60 Viimeisessä valitusperusteessaan valittajat väittävät, että välitoimista päättänyt tuomari on tehnyt oikeudellisen virheen esillä olevien intressien vertailussa. Tämän valitusperusteensa tueksi he vetoavat kolmeen väitteeseen.

61 Ensinnäkin valittajat katsovat, että välitoimista päättänyt tuomari on tehnyt arviointivirheen katsoessaan, että Donnicin ja Occhetton edut ovat tasavertaisia. Näin katsoessaan hän ei ottanut huomioon sitä, että Occhetto oli saanut vaaleissa enemmän ääniä kuin Donnici ja että näin ollen hän etunsa oli ensisijainen Donnicin etuun nähden edustajantoimen harjoittamisessa.

62 Toiseksi välitoimista päättänyt tuomari ei ottanut huomioon yleistä etua, joka liittyy parlamentin poliittisen legitimiteetin, joka perustuu yleisiin vaaleihin, korkean tason varmistamiseen. Jos välitoimista päättänyt tuomari olisi ottanut huomioon yleisen edun nyt esillä olevassa asiassa, hänen olisi täytynyt kieltäytyä riidanalaisen päätöksen toimeenpanon lykkäämisestä, koska tämän toimen johdosta vähemmän ääniä saanut henkilö pääsisi hoitamaan edustajantointa parlamentissa, mikä näin ollen heikentäisi parlamentin poliittista legitimiteettiä. Joka tapauksessa myöskään siinä tilanteessa, että pääasia ratkaistaisiin Donnicin eduksi, riidanalaisen päätöksen toimenpanon lykkäämisestä kieltäytyminen ei olisi aiheuttanut korjaamatonta vahinkoa parlamentin poliittiselle legitimiteetille, koska välitointa koskevan päätöksen ja pääasian ratkaisun välisenä aikana parlamentin jäsenenä olisi ollut henkilö, joka oli saanut vaaleissa enemmän ääniä ja jonka legitimiteetti olisi näin ollut korkeampi.

63 Kolmanneksi valittajat katsovat, että riidanalaisessa määräyksessä on oikeudellinen virhe siksi, että välitoimista päättänyt tuomari on arvioinut kiireellisyyden olemassaoloa ja Donnicin etujen ensisijaisuutta fumus boni jurisin yhteydessä. Vaikka heidän mukaansa oikeuskäytännön perusteella fumus boni juris ja kiireellisyys voivat jossain määrin korvata toisiaan, yhden tekijän olemassaolo ei voi kuitenkaan riittää korvaamaan toisen täydellistä puuttumista.

64 Valittajien mukaan välitoimista päättäneen tuomarin olisi pitänyt päätyä intressien vertailussa siihen, ettei tapaus ole lainkaan kiireellinen. Tältä osin he vetoavat asiassa C-208/03 P-R, Le Pen vastaan parlamentti, 31.7.2003 annettuun määräykseen (Kok., s.

I-7939, 106 kohta), jonka mukaan merkityksellisten etujen vertailun avulla välitoimista määräävän tuomioistuimen on tutkittava erityisesti, voidaanko riidanalaisen toimen välittömän täytäntöönpanon vaikutukset poistaa siinä tapauksessa, että pääasiasta päättävä tuomioistuin mahdollisesti kumoaa tämän toimen, ja päinvastoin, estetäänkö päätöksen täytäntöönpanon lykkäämisellä päätöksen täysien oikeusvaikutusten ilmeneminen, jos pääasian kanne hylätään. Jos välitoimista päättänyt tuomari olisi nyt esillä olevassa asiassa suorittanut tämän arvioinnin toisen osan, hänen olisi täytynyt päätyä siihen, että riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämisellä voitaisiin estää sen täysien oikeusvaikutusten ilmeneminen ainoastaan siinä tilanteessa, että kumoamiskanne hylätään. Tästä voidaan päätellä, että nyt esillä oleva asia ei selvästikään ole riittävän kiireellinen.

65 Tältä osin on todettava, että välitoimista päättänyt tuomari totesi ensinnäkin, että jos pääasiasta päättävä tuomioistuin kumoaa riidanalaisen päätöksen, Donnicille aiheutuu peruuttamatonta vahinkoa, ellei tämän päätöksen täytäntöönpanoa lykätä, ja vertaili sitten esillä olevia intressejä korostaen ensiksi riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon osalta Occhetton etua, joka edellyttää hänen valtuutuksensa säilyttämistä. Välitoimista päättänyt tuomari katsoi, että vaikka riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanosta saattaa syntyä Donnicille peruuttamatonta vahinkoa, niin sama vaara on vastaavasti olemassa Occhetton osalta, jos tämän päätöksen täytäntöönpanon lykkäystä koskeva hakemus hyväksytään, kun otetaan huomioon todennäköisyys, jonka mukaan mahdollinen kanteen hylkäävä tuomio annetaan vasta sitten, kun suurin osa jäljellä olevasta toimikaudesta on kulunut tai se on jo kokonaan päättynyt.

66 Katsottuaan, että Donnicin ja Occhetton erityiset ja välittömät intressit ovat tasavertaisia, välitoimista päättänyt tuomari tarkasteli seuraavaksi yleisempiä intressejä, jotka ovat tällaisissa olosuhteissa erityisen merkittäviä. Tältä osin hän katsoi olevan kiistatonta, että Italian tasavallan intressissä on, että parlamentti noudattaa sen vaaleja koskevaa lainsäädäntöä, ja että parlamentin yleisen edun mukaisena intressinä on, että sen päätökset pidetään voimassa. Hän katsoi kuitenkin, että nämä intressit eivät voi olla merkittävimpiä esillä olevien intressien vertailussa.

67 Vasta todettuaan esillä olevien erityisten ja yleisten intressien tasavertaisuuden välitoimista päättänyt tuomari otti huomioon Donnicin fumus boni jurisin toteen näyttämiseksi esittämien perusteluiden painoarvon nojautumalla tältä osin vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön eli asiassa C-445/00 R, Itävalta vastaan neuvosto, 23.2.2001 annettuun määräykseen (Kok., s. I-1461, 110 kohta), asiassa C-481/00 P(R), NDC Health vastaan IMS Health ja komissio, 11.4.2001 annettuun määräykseen (Kok., s. I-3401, 63 kohta) ja yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Le Pen vastaan parlamentti antamaan tuomioon (110 kohta).

68 On todettava, että valittajien esittämät perustelut eivät ole omiaan asettamaan välitoimista päättäneen tuomarin arviointia kyseenalaiseksi.

69 Tältä osin on huomattava, että välitoimista päättänyt tuomari on ensinnäkin katsonut esillä olevien intressien vertailun perusteella, että Donnicin ja Occhetton erityiset intressit ovat tasavertaisia. Tämä intressien tasavertaisuus ei voi kuitenkaan merkitä sitä, että asia ei olisi kiireellinen. Esillä olevassa asiassa on päinvastoin olemassa korjaamattoman vahingon vaara, joka on kiireellisyyden ainoa arviointiperuste, sekä Donnicin että – jos täytäntöönpanon lykkäystä koskeva hakemus hyväksytään – myös Occhetton osalta.

70 Toisin kuin valittajat väittävät, välitoimista päättänyt tuomari on toiseksi arvioinut parlamentin yleisiä intressejä ja erityisesti intressiä siihen, että sen päätökset pidetään voimassa. Hän ei ole kuitenkaan tarkastellut näitä intressejä erikseen vaan vertaillut niitä asianmukaisesti Italian tasavallan sen intressin kanssa, että parlamentti noudattaa sen vaaleja koskevaa lainsäädäntöä. Vastaavasti on toimittu myös parlamentin poliittisen legitimiteetin ja sillä olevan sen intressin osalta, että edustajantointa hoitaa eniten ääniä saanut ehdokas. Vaikka tällaisten intressien olemassaoloa ei voida asettaa kyseenalaiseksi, ei voida jättää huomioon ottamatta myöskään Italian tasavallan intressiä siihen, että Italian edustajat Euroopan parlamentissa valitaan kansallisen vaalimenettelyn mukaisesti ja julistetaan valituiksi kyseisen jäsenvaltion korkeimman oikeuden toimesta.

71 Näin ollen valittajien esittämä valitusperuste, joka koskee esillä olevien intressien vertailussa tapahtunutta oikeudellista virhettä, on myös hylättävä perusteettomana.

72 Koska kaikki valitusperusteet on hylätty, valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

73 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota sovelletaan saman työjärjestyksen 118 artiklan nojalla valitusmenettelyyn, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Donnici on vaatinut valittajien velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska he ovat hävinneet asian, heidät on velvoitettava korvaamaan Donnicin oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuimen presidentti on määrännyt seuraavaa:

1) Valitukset hylätään.

2) Occhetto ja Euroopan parlamentti velvoitetaan korvaamaan Donnicin oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset